

El compromís d'una aristòcrata. Brígida de Suècia, santa

NOM de dona

Roser Solé Besteiro

Les santes del segle de la pesta que van ser canonitzades, no van ser precisament dones anònimes que es van consagrar a l'ajuda de malalts i moribunds, més aviat van ser dones que tenien una clara visió del món civil i eclesiàstic; "visionàries" del perill de les invasions turques i dels daltabaixos i desordres que es produïrien a l'interior mateix del papat: desterrament d'Avinyó, devaluació de la figura espiritual del papa i pèrdua de credibilitat, a més d'una mentalitat infantil i una espiritualitat que sovint degenerava en formes patològiques... i tot en el marc de la pesta negra que provocà la por al dimoni, la superstició i la bruixeria. En aquest desastrós ambient neix Brígida de Suècia l'any 1303. Dona que va rebre una apreciable educació intel·lectual i religiosa i que, amb mirada dantesca, s'havia adonat de "l'arbre malvat que cobria d'ombra tota la cristiandat". Defensora encara d'una visió cristiana heretada d'Innocenci III (+1216) que creia que el papa, *Servidor de Crist*, devia arbitrar la pau entre els regnes cristians.

Parlem d'una dona casada als 15 anys, mare de vuit fills (la quarta fou santa Caterina de Suècia), vídua jove, peregrina, mística i profètica; d'una vocació religiosa íntimament lligada a una vocació política que va fer d'ella una figura

singular en la societat civil i eclesial del segle XIV. No en va Joan Pau II la va reconèixer com a co-patrona d'Europa, al costat d'una altra gran dona, **Caterina de Siena** (L'Agulla 2018).

Brígida és filla i neta de grans pelegrins, devoció que ella mateixa va practicar amb el seu marit. Amb ell va arribar fins a Santiago de Compostel·la i, de retorn a Suècia, conscients de la desastrosa situació eclesial, van evitar passar per la *Babilònia dels papes francesos d'Avinyó*. Als voltants del 1345 quedà viuda. Va repartir els seus béns entre els hereus i els pobres i va emprendre un llarg viatge. Abans, però, l'any 1335, va ser nomenada mestra de la cort per a la família reial, càrrec que va desenvolupar a nivell espiritual, econòmic i jurídic, sempre atenta als sectors més desafavorits.

Dona intrèpida que va travessar tot Europa sense oblidar ni per un moment el missatge que Jesús, en una de les revelacions, li havia confiat: alliberar l'Església de la servitud francesa i del descrèdit en què havia caigut. Empresa difícil aquesta, de la qual no en veurà el final, amb el retorn d'Urbà V a Roma, ni l'empitjorament que es produí amb el Cisma d'Occident (dues obediències papals: Roma i Avinyó), situació que no veurà la llum de sortida fins l'any 1418

amb el Concili de Constança.

Sense esperança i cansada, va emprendre encara un altre llarg viatge/peregrinació per diversos santuaris italians fins arribar a Nàpols on va recordar a la reina Joana i al bisbe Bernat com havien de governar: atenció al comportament moral correcte, la defensa justa dels pobres, el rebuig a la pràctica de l'avortament i, sobretot, l'eradicació de l'esclavitud, com havia après del seu pare a Suècia, perquè "Déu estima tothom, és creador de tots els homes i a tots vol redimir". El seu fill l'havia acompanyat a Nàpols, el qual va desencadenar una passió desordenada amb la reina Joana, de la qual se'n va deslliurar per la mort. Sembla ser que la seva mare no va vessar ni una sola llàgrima per aquesta mort.

El sentit de justícia va ser fonamental en la seva vida. Per això, en parlar de les revelacions que va experimentar ho fa com sentint-se cridada a participar en la reforma de l'Església, en l'alliberament dels entrebancs que l'allunyaven del missatge de l'Evangeli; una crida al compromís que no es resol en el moment històric d'uns actes puntuals i que

s'acaben amb la mort de la seva autora sinó que hi va haver un "endemà". És la crida al compromís, que no pot acabar pel cansament, dels homes i dones de la nostra Església perquè, com més crítics som, com més obediències a l'Evangeli som, més Església som i més ens en sentim. Ni obediència militar que no permet pensar, ni respostes angelicals que no toquen de peus a terra. El que Déu ens demana és una resposta conscient i voluntària en cada instant de la nostra vida.

Aquest és l'exemple de Brígida, que va saber conjugar mística i política; dona que va entendre que l'amor per l'Església no exigeix obrar d'acord amb formes oficials eclesiàstiques, que poden estar equivocades, sinó que el que cal és el coratge d'anar al fons de l'Evangeli i actuar en conseqüència. Dona laica, esposa i mare, escriptora i fundadora d'un orde monàstic femení, que ens permet revalorar la condició laical i subratllar que les persones han de ser jutjades per l'obediència a la voluntat divina i fidelitat a l'Evangeli i no pel seu estat de vida o estatus social.